

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
gerekçesi ile ekte sunulmuştur. 03/02/2023

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Erkan Baş
TİP Genel Başkanı
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih: 03 Şubat 2023		Esas No: 2/4930

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK. LİGE
03 Şubat 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
03 Şubat 2023
No: 1165586

GENEL GEREKÇE

İl özel idareleri, İl özel idareleri, belediyeler ve bağılı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğere mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta olan emekçilerin özlük hakları uzun bir süredir can yakıcı sorunlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının, serbest piyasa koşullarına göre dizayn edilmesi ile başlayan süreç kamu hizmetleri gören emekçilerin çalışma koşullarında da bu yönde değişiklikler meydana getirmiştir. Gün geçtikçe, kamu hizmetlerinin sürdürülmesi içindeki kamu kurum ve kuruluşlarının payı azalmış, bu hizmetlerin görünüş usullerinde serbest piyasanın hacmi ve etkisi iyiden iyiye artmıştır. Kamu hizmetlerinin görünüşündeki esas ilkelere biri olan meccanilik ilkesi tarumar edilerek, yerine kamu hizmetlerinin bir kar aracı olarak ele alınması problemi baş göstermiştir. Bu yaklaşımın sonucu olarak da taşeronlaşma adı verilen ve serbest piyasa koşullarında dahi kabul edilemez bu kurum, kamuda yaygın ve yerleşik bir çalışma biçimi haline getirilmiştir.

İl özel idareleri, belediyeler ve bağılı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğere mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta olan personelin özlük haklarına ilişkin sorunların giderilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda emekçilerin sorunlarının ivedi çözümü için:

- 1) İl özel idareleri, belediyeler ve bağılı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğere mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında çalıştırılmakta olan personelin, halihazırda çalıştıkları idarede işçi olarak çalışabilmeleri sağlanmalıdır.
- 2) Bu sayede ücret ve sosyal hakları bakımından, aynı idarede çalışan emsal işçi ile aralarındaki ayrımlar giderilmelidir.
- 3) Belediye şirketlerinde çalışan işçiler iş güvencesine kavuşturulmalıdır.

375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Maddeyle 30/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 20 nci maddesi değiştirilmektedir. Teklifte, kamu il özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmelerine ilişkin yasağın istinası niteliğindeki maddenin madde metninden çıkarılması, bu sayede halihazırda hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalıştırılmakta olan personellerin çalıştıkları idarede işçi olarak çalışabilmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 30/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 20- İl özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla çalıştırılmakta olanlar, en son çalıştığı idare veya şirket ile daha önce kamu kurum ve kuruluşlarında alt işveren işçisi olarak çalıştığı iş sözleşmelerinden dolayı oluşan tüm hak ve alacakları saklı kalmak kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde hizmet alım sözleşmesini yapan idareye, o idarede işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilirler. Başvuranların şartları taşıyıp taşımadıklarının tespiti, bu tespiti itirazların karara bağlanması, ve başvuruların işçi statüsüne geçirilmesine ilişkin süreç bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde sonuçlandırılır.

Sürekli işçi kadrolarına geçirileceklerin kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın geçiş işleminin yapıldığı tarih itibarıyla sürekli işçi unvanı ile ihdas edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ilgili idarelerce adedi, bütçe ve teşkilatı ile birimi/yerleşim yeri belirtilmek suretiyle geçiş işlemlerinin yapıldığı tarihten itibaren iki ay içinde Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığına bildirilir. Sözleşmeleri askıya alınanlar ile askerde bulunanların kadroları hariç olmak üzere bu şekilde ihdas edilen sürekli işçi kadroları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Sürekli işçi kadrolarına geçirilenler, çalıştırıldıkları teşkilat ve birimde geçiş işlemi yapılmadan önceki ihale sözleşmesi kapsamındaki hizmetleri yürütmek üzere istihdam edilebilir.

Sürekli işçi kadrolarına geçirilenlerin ücreti ile diğer mali ve sosyal hakları, bu madde kapsamındaki idarelerde geçişten önce çalıştırılan emsal işçinin ücreti ile diğer mali ve sosyal hakları ile eşitlenir. Sürekli işçi kadrolarına geçirilenler, geçişten sonra çalıştırıldıkları teşkilat ve birimde geçerli Toplu İş Sözleşmesi hükümlerinden yararlanırlar.

Sürekli işçi kadrolarına geçirileceklerin istihdam edilmesine esas hizmet alım sözleşmeleri, birinci fıkrada öngörülen geçiş işleminin yapıldığı tarih itibarıyla feshedilmiş sayılır. Feshedilmiş sayılan sözleşmelerden dolayı Yüklenici'ye herhangi bir ödeme yapılmaz ve herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Bu maddenin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı ve yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa ayni yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu, yıl boyunca devam eden ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır.

Bu maddenin uygulanmasında, mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve

benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar da personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir.

Bu madde uyarınca hizmet alım sözleşmelerinin feshedilmiş veya iş eksilişı yapılmış sayılacağı tarihten itibaren bu madde kapsamında yer alan idarelerde ve söz konusu şirketlerde, 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapılamaz.

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.